

PATVIRTINTA

Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos
direktoriaus 2015 m. _____ d. įsakymu Nr. __

PRITARIU

Marijampolės savivaldybės administracijos direktorius

(parašas)

Metas Ražinskas

2015 m. _____ d.

**MARIJAMPOLĖS PETRO KRIAUČIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2015-2017 METŲ
STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

**MARIJAMPOLĖS PETRO KRIAUCIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2015 -2017 -ŪJŲ METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

Asignavimų valdytojas	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka, 190495783

Misija	Mūsų biblioteka – Jūsų mokymosi, tobulėjimo, informacijos ir laisvalaikio galimybė.

Situacijos analizė

Išorinės aplinkos analizė:

Politiniai-teisiniai veiksniai. Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka (toliau - Biblioteka) teikia informacijos, kultūros ir edukacines paslaugas Marijampolės savivaldybės gyventojams ir padeda jiems realizuoti įvairialypius informacinius poreikius kintančiame pasaulyje, skatina socialinę sanglaudą ir žinių ekonomikos kūrimą. Biblioteka savo veiklą organizuoja vadovaudamasi Lietuvos respublikos įstatymais, poįstatyminiais aktais ir vidaus dokumentais – bibliotekos nuostatais, darbo tvarkos taisyklėmis, direktoriaus įsakymais. Biblioteka vykdo Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatyme reglamentuotą veiklą ir dirba vadovaudamasi UNESCO Viešųjų bibliotekų manifestu (1994 m.), tarptautinių bibliotekinių organizacijų (IFLA, PULMAN, NAPLE, EBLIDA) manifestais, deklaracijomis ir nutarimais. Biblioteka darbą organizuoja vadovaudamasi Bibliotekos fondo apsaugos nuostatais, Lietuvos bibliotekų fondo nuostatais, Lietuvos Respublikos standartais ir higienos normomis.

Viešosios bibliotekos savininkas - Marijampolės savivaldybės taryba, tačiau veiklą reglamentuoja Kultūros ministro įsakymai ir metodinių centrų - Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos ir Kauno apskrities viešosios bibliotekos rekomendacijos. Lietuvoje nėra patvirtintos bibliotekų vystymo strategijos, vieningų standartų ar kriterijų bibliotekų patalpoms, įrangos, dokumentų fondų atnaujinimo ar bibliotekos darbo kokybei vertinti, todėl viešosios bibliotekos asignavimai, skirti bibliotekos funkcijoms vykdyti, priklauso nuo vietos savivaldos organų darbo prioritetų.

Siekdama pradėtų ir suplanuotų darbų tęstinumo Viešosios bibliotekos administracija numato 2015 -2017 metų veiklos prioritetus, kuriais siekiama pagerinti ir išplėsti bibliotekų paslaugas bendruomenei bei pritraukti bendruomenę naudotis viešųjų bibliotekų paslaugomis. Atsižvelgiant į Bibliotekos paslaugų poreikius bei iššūkius, buvo suformuluoti 3 metų veiklos prioritetai, nustatantys svarbiausius siekiamus pokyčius:

Užtikrinti informacijos prieinamumą, pilnumą ir įvairovę, stiprinti bendruomenės informacinių technologijų (IT) gebėjimus.

Didinti Marijampolėi reikšmingo paveldo sklaidą, kurti kraštotyros fondo informacinį skaitmeninį turinį ir užtikrinti jo naudojimą.

Sudaryti sąlygas bendruomeniškumo, kūrybiškumo ir saviraiškos skatinimui Bibliotekoje ir jos padaliniuose, plėsti Bibliotekos paslaugų kokybę ir darbo formų įvairovę.

Stiprinti bibliotekų infrastruktūrą, atnaujinti personalo kompiuterinę ir programinę įrangą.

Planavimo laikotarpiu bus svarbūs ir bibliotekų paslaugų kokybė ir jų asortimentas bendruomenei, naujų vartotojų pritraukimo į bibliotekas, bibliotekų optimizavimo klausimai.

Ekonominiai veiksniai.

Nors krizės padariniai dar jaučiasi, ekonominė Marijampolės savivaldybės padėtis gerėja. Didėja tiesioginės užsienio investicijos Marijampolės savivaldybėje, mažėja nedarbo lygis (2014-11-01 - 9, 4 %), atnaujinamos ir remontuojamos miesto viešosios erdvės, stiprėja kaimo bendruomenės, tai ypač svarbu, nes kaimo vietovės Marijampolės savivaldybėje užima apie 98 proc. savivaldybės teritorijos, jose veikia 25 Bibliotekos padaliniai. Pastaraisiais metais Marijampolės savivaldybėje buvo stebima neigiama natūrali gyventojų kaita, mažėja gyventojų skaičius ir ypač vaikų skaičius mokyklose, tačiau mokymų įstaigų skaičius lieka stabilus.

Stiprėja savivaldybės ekonomika: padidėjo tiesioginės užsienio investicijos, jų augimas buvo sparčiausia Marijampolės apskrityje (1 gyventojui – 1, 8 tūkst. Lt) savivaldybės teritorijoje veikia 1485 įmonės, tačiau darbuotojų darbo užmokesčio augimo tempai atsilieka nuo šalies vidurkio. Nuo 2014 m. liepos 1 dienos 2

BMA dydžiais padidinti visų Marijampolės bibliotekinių darbo užmokestis, kuris buvo vienas mažiausių kvalifikuotų darbuotojų darbo užmokestis šalyje.

Savivaldybės ekonominė raida ir veiklos prioritetai tiesiogiai veikia Petro Kriaučiūno viešųjų bibliotekų tinklą. 755 km² savivaldybės teritorijoje veikia Petro Kriaučiūno Viešoji biblioteka, Draugystės biblioteka mieste ir 25 kaimo filialai, 2 iš jų (Kūlokų ir Narto) vartotojų neaptarnauja. Vidutiniškai 1 biblioteka mieste aptarnauja 19771, o 1 kaimo biblioteka aptarnauja 797, 6 gyventojus.

Ekonominė situacija lemia bibliotekos biudžetą: 2014 metams skirti asignavimai – 2500, 2 tūkst. Lt (2013 m. – 2244 tūkst. Lt), iš jų savivaldybės skirti asignavimai – 1642, 1 tūkst. Lt (2013 m. – 2059 tūkst. Lt). Projektų vykdymui skirtos lėšos sudarė 617, 0 tūkst. Lt (iš jų Draugystės bibliotekai – 609, 0 tūkst. Lt) Dokumentų įsigijimui Kultūros ministerija skyrė 135, 9 tūkst. Lt, periodinių leidinių įsigijimui savivaldybė – 35, 0 tūkst. Lt lėšų. Vidutinė knygos kaina 2013 metais buvo 22, 84 Lt, panaši kaip ir 2012 metais, Vyriausybės nutarimu knygų įsigijimui taikomas 9 % PVM mokestis, todėl galima įsigyti daugiau pavadinimų ir egzempliorių dokumentų. Biblioteka siekia įsigyti daugiau turinčių išliekamąją vertę knygų – lietuvių literatūros kūrinių, knygų vaikams, elektroninių dokumentų, informacinių ir įvairių mokslo šakų literatūros, tačiau vartotojų 51, 4 % (vaikų iki 14 m. – 64, 2 %) naudojamos literatūros sudaro grožinė literatūra.

Didžiausias patalpas turi Viešoji biblioteka -2664 m². Vidutiniškai kaimo bibliotekos plotas – 60, 8 m². Viešosios bibliotekos ir filialų materialinė bazė nesikeitė, tačiau vykdant projektą „Bendradarbiavimas kuriant biblioteką šeimai“ pabaigta Draugystės bibliotekos patalpų rekonstrukcija (298 m²). Kiekvienais metais atliekamas keleto kaimo filialų einamasis remontas, tačiau ne visuose filialuose yra sudarytos darbuotojams ir lankytojams palankios darbo sąlygos. 26 % kitų išlaidų skiriama bibliotekų patalpų šildymui, tačiau kai kurie kaimo filialai dėl pastato šildymo sistemos atjungimo buvo šildomi nepakankamai. Ši tendencija išlieka ir 2014 metais – dar dviejose kaimo bibliotekose įrengti židiniai – krosnelės.

2013 m. pabaigoje Marijampolės bibliotekų paslaugomis naudojosi 17, 6 % savivaldybės gyventojų, iš jų vaikai iki 14 metų – 28, 6 %. Bendras bibliotekų vartotojų skaičius nežymiai sumažėjo (-1, 1 %), tačiau Viešojoje bibliotekoje padidėjo (+ 147 vartotojas), o kaimo bibliotekose vartotojų skaičius išliko stabilus (- 1 vartotojas). Draugystės biblioteką uždarius remontui, joje buvo sutelkta 30 % vartotojų mažiau. Problematiškas išlieka naujų vartotojų pritraukimas į bibliotekas, ypač matomas vartotojų vaikų mažėjimas (-277) ir jų interesų kitimas: jie mažiau domisi grožine ir įvairių mokslo šakų literatūra ir daugiau laiko skiria informacinėms technologijoms, daugiau domisi kompiuteriniais žaidimais.

Socialiniai veiksniai.

2014 m. liepos 1d. Lietuvos Statistikos departamento duomenimis Marijampolės savivaldybės teritorijoje gyveno 58239 gyventojai, iš jų mieste – 38560, kaimo teritorijose – 19679. Per metus gyventojų skaičius Marijampolės savivaldybėje sumažėjo 0,8 %, tačiau mažėjimas jau lėtesnis, palyginus su 2013 metais. Marijampolės savivaldybės gyventojų tankis – 78, 8 gyventojai km², beveik dvigubai didesnis nei respublikoje, ir Marijampolės savivaldybė pasižymi palankia gyventojų pagal amžių struktūra: 2013 m. duomenimis vaikų iki 15 metų amžiaus čia gyveno 3,2 proc. daugiau, darbingo amžiaus gyventojų (15-65 metų) - 1,9 proc. daugiau bei pensinio amžiaus žmonių - 7,6 proc. mažiau nei šalyje. Darbingo amžiaus gyventojai savivaldybėje sudarė 62,9 proc. arba 37,4 tūkst. Galima daryti išvadą, jog nepaisant emigracijos, mirtingumo, savivaldybė turi didesnį potencialą darbo srityje. Socialines pašalpas gauna vidutiniškai 4 proc. savivaldybės gyventojų. Auganti ekonomika, mažėjantis nedarbas bei pastaraisiais metais paspartėjusi daugiabučių namų renovacija tikėtina pagerins savivaldybės gyventojų padėtį. Šiuo metu socialinės pašalpos mastai savivaldybėje yra mažesni lyginant situaciją Marijampolės apskrityje.

2013 metais Bibliotekos vartotojų sudėtis kito ženkliau, negu 2012 metais. Didžiausia vartotojų grupė SVB – moksleiviai ir studentai. Jie sudaro 24, 0 % ir pirmą kartą pralenkė ilgus metus didžiausia buvusių vaikų iki 14 metų grupę. 2013 metais vartotojai vaikai sudarė tik 23 % (pvz. 2008 m. – buvo 36, 0 %). Antra pagal dydį kitų vartotojų grupė – 27, 0 %, į kurią įeina įvairių grupių atstovai: verslininkai, bedarbiai, namų šeimininkės, ūkininkai ir pan. Mažiausias bibliotekos vartotojų grupes sudaro pensijinio amžiaus skaitytojai ir valstybės ir savivaldybės įstaigų tarnautojai – po 8, 0 %, neįgalūs žmonės ir dirbantys bei besimokantys – po 2, 0 %. Nemaža dalis bibliotekos vartotojų priklauso socialinės atskirties grupėms: bedarbiai, pensininkai, neįgalieji, vaikai, augantys skurdžiose ar nepilnose šeimose ir pan. Plečiamas šių vartotojų grupių aptarnavimas – knygnešių pagalba senjorai ir neįgalieji jie aptarnaujami namuose (pagal

pageidavimą), palaikomi glaudūs ryšiai su socialinėmis ir globos įstaigomis, organizuojami gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymai bedarbiams ir kita. Gyventojai per mažai kasdieniniame darbe naudoja viešąsias elektronines (e- valdžios, e- bankininkystės, e- sveikatos ir kitos duomenų bazės), pirmenybę teikdami rekreacijai ir laisvalaikiui virtualioje erdvėje. Jaunimo skaitymo, informacijos rinkimo įpročiai vis labiau pagrįsti internetinės komunikacijos priemonėmis ir dalis tradicinių bibliotekos paslaugų tampa nereikalingos, todėl Bibliotekos darbuotojams reikia ieškoti naujų darbų formų, kurios padėtų tiksliau identifikuoti vartotojų poreikius ir patenkinti jų reikmes.

Technologiniai veiksniai.

Biblioteka – viena labiausia kompiuterizuotų įstaigų savivaldybėje. Visi bibliotekos technologiniai procesai automatizuoti, nuo 2001 m. diegiama Lietuvos integrali bibliotekų informavimo sistema (LIBIS). Viešojoje bibliotekoje ir 23 filialuose įdiegti skaitytojų registracijos ir apskaitos, skaitytojų aptarnavimo, katalogavimo ir komplektavimo LIBIS posistemiai. Sukurta informacijos paieškų sistema, veikia elektroninis katalogas, kuriame yra 39160 bibliografinių įrašų, per metus sukuriama apie 3000 naujų bibliografinių įrašų ir 900 analizinių bibliografinių įrašų iš vietinių periodinių leidinių, kurie eksportuojami į LIBIS suvestinį katalogą. Išvystytos bibliotekos elektroninės paslaugos: įdiegta skaitytojų Autoinformavimo sistema, dokumentus užsakyti, juos rezervuoti ir prasitęsti leidinių naudojimo laiką galima internetu, iš namuose esančio kompiuterio galima prisijungti prie prenumeruojamų duomenų bazių EBSCO ir ORO, naudojant bibliotekos suteiktus nuotolinės prieigos slaptažodžius.

Bibliotekoje ir filialuose 2014 m. pradžioje veikė 202 kompiuterizuotos darbo vietos – 147 skirta vartotojams, 55 – darbuotojams. Per įvairius Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos vykdomus projektus viešosios prieigos ir Mokymų klasės kompiuteriai yra atnaujinami, tačiau darbuotojų kompiuteriai – pasenę. Lėšų trūkumas neleidžia atnaujinti kompiuterinės technikos, todėl sunku užtikrinti optimalų techninės ir kompiuterinės įrangos panaudojimą (neveikia kai kurie spausdintuvai ir stebėjimo kameros). Viešosios bibliotekos kompiuterių ūkis sparčiai sensta ir neatnaujinama darbuotojų kompiuterinė įranga kelia grėsmę bibliotekos funkcijoms. Visų Bibliotekos darbuotojų darbo vietos kompiuterizuotos, išskyrus 2 mažiausius, neperspektyvius kaimo filialus.

Viešosios interneto prieigos paslauga teikiama 92, 7 % Marijampolės sav. viešųjų bibliotekų (viešosios interneto prieigos Lietuvos bibliotekose vidurkis – 83, 0 %). Viešieji interneto prieigos taškai veikia Viešojoje bibliotekoje (8 darbo vietų) ir 24 filialuose (89 darbo vietos). Dar 45 kompiuteriai Viešojoje bibliotekoje naudojami edukaciniams mokymams. Kokybišku ir sparčiu internetu ryšiu aprūpinta Viešoji biblioteka ir 24 filialai. Darbuotojai ir vartotojai turi galimybę naudotis 21 spausdintuvu, 32 daugiafunkciniais aparatais, skeneriais, kopijavimo aparatais, Multimedia projektoriais ir interaktyvia lenta.

Viešojoje bibliotekoje veikia ES struktūrinių fondų lėšomis įrengtas edukacinis Multicentras, kuriame įvairių amžiaus grupių gyventojai tobulina savo kompiuterinius gebėjimus ir mokosi. Projektas „Bibliotekos pažangai“ finansavo modernios Mokymo klasės įrengimą, kurioje kelia kvalifikaciją bibliotekininkai ir mokomi kompiuterinio raštingumo pradmenų Marijampolės savivaldybės gyventojai.

Didelę paramą ir įtaką bibliotekų kompiuterizavimui ir technologinių procesų modernizavimui darė Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo programa 2003-2013 m., projektas „Bibliotekos pažangai“ ir Europos Sąjungos struktūriniai fondai. 97, 5 % kompiuterinės ir programinės įrangos įsigyta, dalyvaujant šiuose projektuose

Vidinės aplinkos analizė:

Organizacinė struktūra.

Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka dirba vadovaudamasi steigėjo patvirtintais nuostatais, bibliotekos vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, darbuotojų pareigybių aprašymais, darbų saugos ir sveikatos instrukcijomis. Bibliotekos organizacinę struktūrą sudaro viešoji biblioteka ir 26 filialai – vienas mieste ir 25 kaimo teritorijoje. Viešajai bibliotekai vadovauja direktorius, veikiantis pagal bibliotekos nuostatus, kuris turi 2 pavaduotojus. 2014 m. rugsėjo 3 d. Bibliotekos direktoriaus įsakymu patvirtinta nauja Bibliotekos struktūra: Viešąją biblioteką sudaro 4 skyriai: Skaitytojų aptarnavimo, Informacijos, Komplektavimo ir dokumentų tvarkymo ir Vaikų edukacijos ir laisvalaikio centras ir administracijos darbuotojai, ūkio personalo ir 26 filialų darbuotojai, pavaldūs Bibliotekos direktoriui.

Žmogiškieji ištekliai.

2014 m. pradžioje Viešojoje bibliotekoje buvo patvirtinti 68, 5 etato, dirbo 66 žmonės. Bibliotekoje dirba

48 profesionalūs bibliotekininkai, turintys aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą ir 16 kitų specialistų ir darbininkų. 35, 5 % bibliotekininkų įgiję aukštąjį išsilavinimą, 58, 4 % aukštesnįjį, 6, 3 %, bibliotekininkų kaimo filialuose dirba turėdami vidurinį išsilavinimą.

Bibliotekininkai reguliariai dalyvauja mokymuose ir tobulina profesinę kompetenciją. Kasmet mokymuose dalyvauja apie 60 % bibliotekininkų. 31 įgiję Europos kompiuterio vartotojo (ECDL) pažymėjimus, 8 darbuotojai įgiję A2 lygio anglų kalbos pažymėjimus, darbuotojai pastoviai tobulina kompiuterinio raštingumo žinias.

Bibliotekos personalas sensta. Šiuo metu dirba 11 pensijinio amžiaus darbuotojų. 27 Bibliotekos darbuotojų darbo stažas bibliotekoje didesnis nei 21 metai. Bibliotekos personalas stabilus, kaitos nėra. Nauji darbuotojai dažnai neturi bibliotekinio išsilavinimo ir trūksta kompetencijų informacinių technologijų srityje. Darbuotojų gretas papildo Marijampolės kolegijos ir kitų aukštųjų mokyklų auklėtiniai.

Planavimo sistema.

Bibliotekos veiklos planavimo sistema skirstoma pagal apibrėžiamų veiklos rezultatų pasiekimo trukmę, planai sudaromi atsižvelgiant į jau suplanuotus ilgalaikius tikslus, patvirtintą strategiją ir jai įgyvendinti numatytą programą. Planuose numatoma, kaip optimaliai panaudoti turimus ir planuojamus gauti finansinius, materialinius ir žmogiškuosius išteklius misijai vykdyti ir užsibrėžtiems strateginiams tikslams pasiekti. Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka savo darbe vadovaujasi Marijampolės savivaldybės strateginiais tikslais ir Bibliotekos trejų metų strateginiu planu. Sudaromos Viešosios bibliotekos padalinių (skyrių ir filialų) metinės veiklos programos, kuriomis vadovaujantis rengiama Viešosios bibliotekos metų veiklos programa. Kiekvieną mėnesį rengiami renginių planai.

Finansiniai ištekliai.

Viešoji biblioteka finansuojama iš 3 pagrindinių šaltinių: Marijampolės savivaldybės skiriami asignavimai, valstybės lėšos dokumentams įsigyti skiriamos per Kultūros ministeriją ir specialiųjų programų bei projektų lėšos. Skiriamų lėšų kiekis tiesiogiai įtakoja pagrindinių bibliotekos funkcijų atlikimo galimybes.

Viešosios bibliotekos veikla finansuojama iš Marijampolės savivaldybės biudžeto. Savo veiklai vykdyti, pagal Strateginiame veiklos plane numatytą programą, 2013 m. Biblioteka išlaidoms gavo 2017, 3 tūkst. Lt, (2012 m. – 2536, 9 tūkst. Lt). Iš jų steigėjo ir valstybės lėšos sudarė 1925, 2 tūkst. Lt (2012 m. – 1821, 7 tūkst. Lt), savivaldybės biudžeto asignavimai padidėjo 4, 8 %.

Bibliotekos išlaidos sudarė – 2213, 3 tūkst. Lt, iš jų bibliotekos darbuotojų darbo užmokesčiui iš jų buvo skirta 1034, 9 tūkst. Lt (2012 m. – 985, 1 tūkst. Lt) arba 46, 8 % (2012 m. – 42, 9 %) visų išlaidų. Vidutinis priskaičiuotas mėnesinis bibliotekininko darbo užmokestis – 1307, 90 Lt (2012 m. – 1284, 96 Lt / 1 mėn.) ir 30, 8 % viršijo minimalų Respublikos darbo užmokestį.

Dokumentams įsigyti buvo skirta 230, 7 tūkst. Lt (2012 m. – 173, 5 tūkst. Lt.) arba 10, 4 % visų išlaidų. Išlaidos knygų įsigijimui sudarė 170, 7 tūkst. Lt, iš jų valstybės skirtos lėšos – 135, 6 tūkst. Lt. Beveik 3 kartus padidėjo savivaldybės lėšos, skirtos periodinių leidinių prenumeratai ir pasiekė 2011 metų lygį – 39, 6 tūkst. Lt. Už 7, 9 tūkst. Lt išsigyta elektroninių ir 12, 5 Lt kitų dokumentų.

2013 m. buvo vykdomos projekto „Bendradarbiavimas kuriant biblioteką šeimai“ projekto veiklos: Draugystės filialo pastato rekonstrukcijos, vidaus remonto ir aplinkos tvarkymo darbai. Šioms veikloms finansuoti panaudota 209, 3 tūkst. Lt savivaldybės ir 139, 6 tūkst. Lt ES lėšų. 2014 metų gegužės mėnesį rekonstrukcija buvo baigta ir moderni biblioteka atvėrė duris.

Kitoms išlaidoms buvo skirta 571, 5 tūkst. Lt. Įmokos socialiniam draudimui sudarė 277, 9 tūkst. Lt. Didelę dalį kitų išlaidų sudarė išlaidos pastatų išlaidoms ir bibliotekos funkcijoms vykdyti: 113, 3 tūkst. Lt – Viešosios bibliotekos ir filialų komunalinėms paslaugoms, 43, 6 tūkst. Lt – ryšių paslaugoms, 5, 9 tūkst. Lt ilgalaikio turto remontui, 5, 2 tūkst. Lt transporto išlaidoms. 10 tūkst. Lt skirta ilgalaikio turto įsigijimui, pirkti kompiuterinė technika. Nemaža kitų išlaidų dalis teko būtinoms paslaugoms: kanceliarinių ir švaros prekių, gražinimo lapelių spausdintuvų įsigijimui, sutarčių palaikymui, signalizacijos sistemų priežiūrai ir t.t.

Ryšių sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos.

Biblioteka yra atvira ir bendradarbiaujanti įstaiga. Bibliotekos struktūra, paslaugos, informacija apie dokumentų fondus ir renginius, viešąsias ir elektronines paslaugas publikuojama ir reguliariai atnaujinama bibliotekos tinklapyje www.marvb.lt. Apie bibliotekos veiklą informuoja respublikinės ir vietinės žiniasklaidos priemonės, biblioteka rengia lankstinukus, plakatus ir kitą informacinę medžiagą

apie bibliotekos veiklą. Sukurta Bibliotekos ir keleto kaimo padalinių socialinio tinklo „Facebook“ paskyros.

Visos darbuotojų darbo vietos kompiuterizuotos, komunikavimui naudojama elektroninis paštas ir Microsoft bendravimo sistema Lync.

Vidaus darbo kontrolė.

Bibliotekos darbuotojai atskaitingi Viešosios bibliotekos direktoriui. Viešosios bibliotekos padalinių (skyrių ir filialų) darbuotojai rengia metines ataskaitas. Biblioteka kiekvienais metais atsiskaito savivaldybei: teikiamos statistinės ir žodinės ataskaitos, biudžeto bei specialiųjų lėšų panaudojimo ataskaitos. Metų pabaigoje atsiskaitoma Kultūros ministerijai už dokumentų fondo komplektavimui skirtų lėšų panaudojimą ir teikiamos statistinės ir žodinės ataskaitos Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai bei Kauno apskrities viešajai bibliotekai.

SSGG (stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių) analizė:

Stiprybės.

1. Biblioteka atvira bendruomenei, teikia nemokamas kultūrinės ir informacinės paslaugas.
2. Dirba patyręs ir kvalifikuotas, pastoviai tobulinantis savo kvalifikacinius gebėjimus, personalas.
3. Dalyvavimas europiniuose ir respublikiniuose projektuose atveria galimybes gerinti materialinę – techninę bazę, plėsti paslaugas įvairioms bendruomenės grupėms ir tobulinti personalo administracinius gebėjimus.
5. Kompiuterizuoti visi pagrindiniai bibliotekiniai darbo procesai (įdiegta LIBIS programinė įranga).
6. Sėkmingas krašto fondo dokumentų skaitmeniniams ir sklaida informacinėje erdvėje.
7. Bendradarbiavimas su švietimo, kultūros, visuomeninėmis organizacijomis ir bendruomenėmis.
8. Teikiamos unikalios edukacinės paslaugos savivaldybės ir respublikos mokyklų ugdytiniam Multicentre, skatinami mokytis ir tobulinti kompiuterinius ir meninius gebėjimus.
8. Ugdomi bendruomenės kompiuteriniai gebėjimai, užtikrinama viešosios interneto prieigos paslauga.

Silpnybės.

1. Nepatenkinama kai kurių kaimo filialų patalpų būklė, patalpos nepritaikytos šiandieninėms bibliotekos reikmėms, vartotojams ir darbuotojams, neišspręstos patalpų funkcionalumo ir šildymo problemos.
2. Viešosios bibliotekos funkcinės erdvės nepritaikytos atskirų vartotojų grupių (jaunimo, vaikų, neįgaliųjų) poreikiams ir viešosios erdvės funkcijoms atlikti.
3. Darbo užmokesčio ir darbuotojų skatinimo sistemos nebuvimas neskatina personalo atsinaujinimo ir darbuotojų motyvacijos.
4. Nėra atliekami lokaliniai vartotojų tyrimai, netiriama bibliotekos lankytojų pasitenkinimas bibliotekos paslaugų kokybe ir gyventojų lūkesčiai.
5. Mažas elektroninių dokumentų panaudojimas, neskatinamas elektroninių knygų ir išteklių naudojimas bibliotekose.

Galimybės.

1. Dalyvavimas strateginėse iniciatyvose ir bibliotekų plėtros projektuose stiprina personalo kompetencijas, kelia bibliotekos prestižą.
2. Vaiku ir jaunimo kūrybingumo, saviraiškos bei dalyvavimo kultūrinėje raiškoje skatinimas, į meno veiklas įtraukti socialinės atskirties grupių vaikus ir jaunimą.
3. Naujų informacinių bei kultūrinių bibliotekų paslaugų plėtra gyventojams ir socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms.
4. Bibliotekos ir jos paslaugų matomumas ir pripažinimas bendruomenėje bei žiniasklaidoje stiprina konkurencingumą su kitomis kultūros įstaigomis.
5. Kraštotyros ir nepublikuotų dokumentų fondų skaitmeniniams ir perkėlimas į elektroninę erdvę, didina jų prieinamumą ir panaudojimą.
6. Inovacijų ir naujovių diegimas bibliotekos darbe, socialinė sanglauda ir socialiai pažeidžiamų grupių narių aptarnavimas didina bibliotekos, kaip kultūros įstaigos ir viešosios erdvės bendruomenei svarbą.

Grėsmės.

1. Kompiuterinės technikos, kompiuterių tinklų susidėvėjimas ir senėjimas kelia grėsmę

tiesioginėms bibliotekų funkcijoms.

2. Nepakankamas Bibliotekos veiklų finansavimas siaurina bibliotekos veiklos galimybes, daro įtaką jos paslaugų ir dokumentų fondo kokybei ir kultūrinių renginių įvairovei.

3. Kinta Bibliotekos vartotojų sudėtis, mažėja vaikų ir jaunimo grupių vartotojų.

4. Prasta kai kurių Viešosios bibliotekos filialų patalpų būklė, menkai šildomos filialų patalpos mažina bibliotekų funkcionalumą ir patrauklumą.

5. Mažėjantis gyventojų, ypač vaikų ir jaunimo poreikis skaityti, didėjanti priklausomybė nuo IT ir kompiuterinių žaidimų, mažina skaitymo patrauklumą, lemia šių vartotojų grupių lankomumo mažėjimą.

Strateginio tikslo pavadinimas: Užtikrinti Bibliotekos prieinamumą visoms bendruomenės grupėms, plėsti tradicinių ir elektroninių paslaugų įvairovę, skatinti skaitymą, informacijos ir kultūros naudojimą.	Kodas 01
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa: Bendruomenės informacinis ir kultūrinis aprūpinimas, vartotojų poreikius atitinkančių paslaugų plėtra ir viešųjų erdvių įveiklinimas.	

Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos
PROGRAMOS APRAŠYMAS

Biudžetiniai metai	2015-ieji metai.
Asignavimų valdytojas, kodas	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka, 190495783
Vykdytojas, kodas	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka, 190495783

Programos pavadinimas	Bendruomenės informacinis ir kultūrinis aprūpinimas, vartotojų poreikius atitinkančių paslaugų plėtra ir viešųjų erdvių įveiklinimas.	Kodas	01

Programos parengimo argumentai	Programa parengta, siekiant kryptingai įgyvendinti strateginius savivaldybės tikslus kultūros politikos srityje. Bibliotekos programoje numatytais priemonėmis siekiama skatinti gyventojus naudotis bibliotekomis, identifikuoti ir tenkinti jų informacinius ir kultūrinius poreikius, pritraukti naujus vartotojus į biblioteką, siūlant jiems pasinaudoti neformaliomis ir viešosiomis susitikimų erdvėmis bibliotekose, įvairialype informacija. Siekiama, kad savivaldybės bibliotekos taptų bendruomenės susibūrimų vieta, kurioje patogiu ir malonu praleisti laisvalaikį, kurti, siekti žinių ir kokybiškos informacijos, pasinaudoti viešosiomis elektroninėmis paslaugomis.		
Ilgalaikis prioritetas (pagal PSP)	<i>Sumani ir saugi visuomenė</i>	<i>Kodas</i>	<i>01</i>
Šia programa įgyvendinamas įstaigos strateginis tikslas	Užtikrinti Bibliotekos prieinamumą visoms bendruomenės grupėms, plėsti tradicinių ir elektroninių paslaugų įvairovę, skatinti skaitymą, informacijos ir kultūros naudojimą.	Kodas	

Programos tikslas	Teikti kokybiškas ir modernias kultūros, informacijos, edukacines ir rekreacijos paslaugas, atitinkančias Marijampolės bendruomenės poreikius.	Kodas	

Tikslo įgyvendinimo aprašymas: (aprašomi uždaviniai, priemonės, rezultato kriterijai)

Strateginio tikslo siekis - kurti plačiai prieinamą viešąją informacinę ir kultūrinę erdvę Marijampolės savivaldybės bibliotekose. Įgyvendinant šį tikslą dalyvauja visos Marijampolės savivaldybės viešosios bibliotekos: Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka ir jos padaliniai: Draugystės ir 25 bibliotekos savivaldybės kaimiškoje teritorijoje. Šiam tikslui pasiekti bendruomenė aprūpinama dokumentais (knygomis ir periodiniais leidiniais) ir informacija Viešojoje bibliotekoje ir jos padaliniuose. Savivaldybės bibliotekų paslaugomis 2013 metų pabaigoje naudojosi 17,6 % gyventojų, jose registruota 10453 vartotojų. Bibliotekose skatinamas skaitymas, informacijos apie krašto paveldą sklaida, bendruomenės kultūrinė veikla ir neformalus susibūrimai. Bibliotekos lankytojams ir vartotojams teikiamos dokumentų (knygų ir periodinių leidinių) panaudos į namus ir viešosios interneto prieigos paslaugos. Vidutiniškai bibliotekoje 1 lankytojas apsilankė 20,0 karto, perskaitė vidutiniškai 28 dokumentus. Bibliotekos strateginio tikslo įgyvendinimas sudaro sąlygas žmogui stiprinti gebėjimus ar atnaujinti žinias, prisitaikyti prie šiuolaikinio gyvenimo pokyčių, mėgautis literatūra, domėtis istorija ir naujovėmis, maloniai praleisti laisvalaikį, ugdyti bendruomeniškumą ir integruotis į bendruomenę.

Vertinant ar bus pasiektas šios programos tikslas, bus vertinama, kiek procentų gyventojų sutelkta Petro Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose (miesto ir kaimo bibliotekose), vidutinis apsilankymų skaičius, iš jų vaikų iki 14 metų, dokumentų fondo dydis (tūkst. fizinių vienetų), naujų leidinių pasiūla gyventojams, kultūrinių ir edukacinių renginių skaičius ir kompiuterinio raštingumo tobulinimui skirtų valandų skaičius.

Siekiant užtikrinti bibliotekų lankytojams ir vartotojams palankias įvairiai veiklai sąlygas bibliotekose, numatomas 1 uždavinys ir konkrečios priemonės.

01. Skatinti visų bendruomenės grupių telkimą bibliotekose ir skaitymą, gerinti informacijos ir kultūros prieinamumą, užtikrinti bibliotekos paslaugų kokybę ir įvairovę.

Priemonės. 2015 - 2017 m. Biblioteka vykdydama strateginį tikslą „Užtikrinti Bibliotekos prieinamumą visoms bendruomenės grupėms, plėsti tradicinių ir elektroninių paslaugų įvairovę, skatinti skaitymą, informacijos ir kultūros naudojimą“, siekia plėsti savo paslaugas ir prieinamumą, telkti naujus vartotojus, ypač vaikų ir jaunimo grupių atstovus, tapti bendruomenės susibūrimų ir saviraiškos vieta.

Tuo tikslu formuojami Viešosios bibliotekos ir filialų dokumentų fondai, užsakomos naujos knygos ir periodiniai leidiniai, kuriamas ir papildomas elektroninis katalogas ir tobulinama informacijos paieškos sistema, baigta Lietuvos integrali informacijos sistemos (LIBIS) plėtra į padalinius. Siekiant geresnio fondų panaudojimo ir aktualumo, nurašomi nepaklausūs leidiniai, užsakomi dokumentai elektroninėse laikmenose. Vis labiau plečiantis viešųjų elektroninių paslaugų įvairovei, bibliotekos siekia didinti bendruomenės skaitmeninius gebėjimus ir moko įvairių socialinių grupių gyventojus kompiuterinio raštingumo pagrindų bei juos konsultuoja. Elektroninių bibliotekos paslaugų įvairovė ir prieinamumas, skatina bibliotekos krašto fondo, regioninės informacijos ir rankraštinių dokumentų skaitmeninimą ir virtualių parodų rengimą bibliotekos tinklapyje. Kasmet bibliotekose apsilanko daugiau kaip 200 tūkst. lankytojų, todėl biblioteka, kaip viešoji erdvė, bendruomenės saviraiškos skatinimui ir konsolidavimui, yra labai svarbi. Ne visų bibliotekų patalpos dėl nepakankamo šildymo, kelis dešimtmečius neremontuotų ir senais baldais apstatytų patalpų gali atlikti šią funkciją ir tapti bendruomenių susibūrimo vieta. Todėl viena svarbiausių priemonių – pritaikyti bibliotekų patalpas šiandieninėms reikmėms, užtikrinti jų funkcionalumą ir jaukumą, reguliariai atnaujinti kompiuterinę ir programinę įrangą. Atnaujinta Draugystės biblioteka tapo bendruomenės ir šeimų susibūrimų vieta, trečdalis registruotų vartotojų iki šiol nebuvo bibliotekos lankytojai. Bibliotekos kultūriniai renginiai, naujų paslaugų pristatymai, edukaciniai užsėmimai įtvirtina bibliotekos kaip bendraujančios ir bendradarbiaujančios įstaigos įvaizdį. Rengiami bibliotekų paslaugų plėtros projektai (Kultūros objektų aktualizavimo, LR Kultūros tarybos, Bibliotekos pažangai 2) ir jų rezultatų pristatymas bendruomenei, straipsniai bibliotekos tinklapyje, vietinėje ir respublikinėje spaudoje didina bibliotekos žinomumą. Personalo gebėjimų tobulinimas, motyvacijos skatinimas lemia gerą darbo organizavimą ir rezultatus.

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas:

Bendruomenės informacinių ir kultūrinių poreikių tenkinimas ir telkimas bibliotekose, sudarytos palankios sąlygos informacijos paieškai, kultūrinei saviraiškai, mokymuisi ir laisvalaikio praleidimui.

Galimi programos vykdymo ir finansavimo variantai:

Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos biudžeto lėšos, Specialiųjų programų lėšos, Valstybės lėšos, kitos lėšos.

Marijampolės plėtros strateginio plano dalys, susijusios su vykdoma programa:

01.02.01 uždavinys. Modernizuoti savivaldybės kultūros įstaigų infrastruktūrą ir paslaugas.

**2015-2017 - UJŲ METŲ PETRO KRIAUCIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS PROGRAMOS
„BENDRUOMENĖS INFORMACINIS IR KULTŪRINIS APRŪPINIMAS, VARTOTOJŲ POREIKIUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA IR VIEŠŲJŲ ERDVIŲ ĮVEIKLINIMAS“
TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS IR ASIGNAVIMAI (EUR)**

Programos tikslo kodas	Uždavinio kodas	Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Funkcinės klasifikacijos kodas	Asignavimų valdytojo kodas	Priemonės vykdytojo kodas	Finansavimo šaltinis	2015-ųjų metų asignavimų planas				Numatomi 2016-ųjų metų asignavimai	Numatomi 2017-ųjų metų asignavimai	
								Iš viso	Išlaidoms		turtui įsigyti ir finansiniams įsipareigojimams vykdyti			
									Iš viso	Iš jų darbo užmokesčiui				
01 Strateginio tikslo pavadinimas. Užtikrinti Bibliotekos prieinamumą visoms bendruomenės grupėms, plėsti tradicinių ir elektroninių paslaugų įvairovę, skatinti skaitymą, informacijos ir kultūros naudojimą.														
01 Programos pavadinimas. Bendruomenės informacinis ir kultūrinis aprūpinimas, vartotojų poreikius atitinkančių paslaugų plėtra ir viešųjų erdvių įveiklinimas.														
01	Programos tikslo pavadinimas. Teikti kokybiškas ir modernias kultūros, informacijos, edukacines ir rekreacijos paslaugas, atitinkančias Marijampolės bendruomenės poreikius.													
01	01 Uždavinio pavadinimas Skatinti visų bendruomenės grupių telkimą bibliotekose ir skaitymą, gerinti informacijos ir kultūros prieinamumą, užtikrinti bibliotekos paslaugų kokybę ir įvairovę.													
01	01	01	Priemonės pavadinimas					612922	594772	361400	18150	586000	586000	
								Iš viso:	612922	594772	361400	18150	613000	613000
01	01						Iš viso uždaviniui:	612922	594772	360000	18150	613000	613000	
01								Iš viso tikslui:	612922	594772	360000	18150	613000	613000
01								Iš viso programai:	612922	594772	360000	18150	613000	613000

Finansavimo šaltinių suvestinė

Finansavimo šaltiniai	Asignavimai biudžetiniams 2015-iesiems metams
SAVIVALDYBĖS LĖŠOS, IŠ VISO:	541585
Savivaldybės biudžeto lėšos (SB)	530000
Biudžetinių įstaigų pajamos SB(SP)	11585
KITI ŠALTINIAI, IŠ VISO:	71337
Valstybės biudžeto lėšos (LRVB)	39301
Kiti finansavimo šaltiniai (Kt.)	32036
IŠ VISO:	612922

**PROGRAMOS „BENDRUOMENĖS INFORMACINIS IR KULTŪRINIS APRŪPINIMAS, VARTOTOJŲ
POREIKIUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA IR VIEŠŲJŲ ERDVIŲ ĮVEIKLINIMAS“
ASIGNAVIMAI IR NUMATOMI FINANSAVIMO ŠALTINIAI**

EUR

Finansavimo šaltiniai	Asignavimai biudžetiniams 2015 metams	Numatomi 2016 metų asignavimai	Numatomi 2017 metų asignavimai
1. IŠ VISO LĖŠŲ POREIKIS:	612922	586000	586000
1.1. išlaidoms, iš jų:	594772	576000	576000
1.1.1. darbo užmokesčiui	360000	370000	370000
1.2. turtui įsigyti ir finansiniams įsipareigojimams vykdyti	18150	10000	10000
2. FINANSAVIMO ŠALTINIAI:			
2.1. SAVIVALDYBĖS LĖŠOS, IŠ VISO:	541585	541000	541000
2.1.1. Savivaldybės biudžetas, iš jo:			
2.1.1.1. Savivaldybės biudžeto lėšos SB	530000	530000	530000
2.1.1.2. Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos SB(AA)			
2.1.1.3. Biudžetinių įstaigų pajamos (pajamos už suteikiamas paslaugas) SB(SP)	11585	11000	11000
2.1.1.4. Paskolos lėšos P			
2.1.1.5. Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšos SB(VB)			
2.1.1.6. Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšos (iš valstybės investicijų programos) SB (VIP)			
2.1.1.7. Savivaldybės biudžeto lėšos projektams koofinansuoti SB(ES)			
2.1.1.8. Valstybės ir savivaldybės biudžeto tarpusavio atsiskaitymų lėšos SB(TA)			
2.1.2. Savivaldybės privatizavimo fondo lėšos PF			
2.2. KITI ŠALTINIAI, IŠ VISO:	71337	45000	45000
2.2.1. Europos Sąjungos paramos lėšos ES			
2.2.2. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos KPPP			
2.2.4. Valstybės biudžeto lėšos LRVB	39301	40000	40000
2.2.5. Paskolos lėšos P			
2.2.6. Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos PSDF			
2.2.7. Kiti finansavimo šaltiniai Kt	32036	5000	5000

**PROGRAMOS „BENDRUOMENĖS INFORMACINIS IR KULTŪRINIS APRŪPINIMAS, VARTOTOJŲ POREIKIUS
ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA IR VIEŠŲJŲ ERDVIŲ ĮVEIKLINIMAS“
TIKSLAI, UŽDAVINIAI, VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ REIKŠMĖS**

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		2015-ųjų	2016-ųjų	2017-ųjų
	01 Tikslas Teikti kokybiškas ir modernias kultūros, informacijos, edukacines ir rekreacijos paslaugas, atitinkančias Marijampolės bendruomenės poreikius.			
R-01-01-01-01	Gyventojų sutelkimo procentas bibliotekose:	17, 8	18, 0	18, 01
	Miesto bibliotekose	14, 0	14, 5	14, 8
	Kaimo bibliotekose	22, 6	22, 9	23, 0
R-01-01-01-02	Vidutinis lankomumas	20, 0	20, 3	20, 5
	Vidutinis vaikų iki 14 metų lankomumas	30, 0	30, 5	31, 0
	01-01 Uždavinio pavadinimas Skatinti visų bendruomenės grupių telkimą bibliotekose ir skaitymą, gerinti informacijos ir kultūros prieinamumą, užtikrinti bibliotekos paslaugų kokybę ir įvairovę.			
P-01-01-01-01-01	Dokumentų fondo dydis (tūkst. fiz. vnt.)	192, 1	191, 7	192, 0
P-01-01-01-01-02	Naujų dokumentų procentas fonduose	7, 8	8, 1	8, 3
P-01-01-01-01-03	Registruotų vartotojų skaičius	10500	10520	10550
P-01-01-01-01-04	Kultūrinių ir edukacinių renginių skaičius	610	600	600
P-01-01-01-01-05	Kompiuterinio raštingumo mokymo valandų skaičius	2150	2200	2240